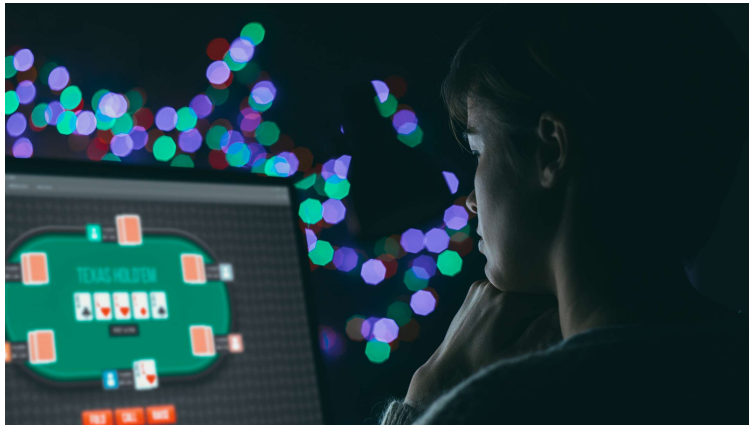

30/03/2022

Dones addictes al joc: un cas de diversitat

El joc d'apostes és una de les addiccions sense substàncies amb major impacte en l'àrea de les addiccions comportamentals, i amb una alta i creixent incidència en tots els sectors de la població. El col·lectiu de les dones s'hi veu especialment afectat ja que es més reticent a sol·licitar ajut terapèutic, i moltes de les intervencions han estat desenvolupades per a homes. Un estudi liderat per dones de l'Hospital Universitari de Bellvitge i la UAB aporta noves evidències en relació a l'heterogeneïtat de les dones diagnosticades i identifica diferents grups i progressions segons el perfil demogràfic i clínic. Conseqüentment, cal tractar les pacients de forma específica amb estratègies d'increment de l'autoestima, l'auto-control i la regulació emocional.

istock/cyano66

La incidència acumulada de conductes addictives ha crescut de manera alarmant en tots els sectors de la població en països industrialitzats, incloent-hi subjectes joves i dones. Aquesta tendència s'ha observat per addiccions relacionades i no relacionades amb substàncies, essent el joc d'apostes una de les condicions clíniques amb major impacte en l'àrea de les addiccions comportamentals. També és conegut que els individus amb addiccions conductuals (incloent-hi el trastorn de joc) no sempre es diagnostiquen i/o es tracten de forma adequada, inclús en contextos clínics, i això pot comportar una infra-estimació de la prevalença real i el grau de deteriorament d'aquests problemes. Aquest escenari s'agreuja entre les dones, que són més reticents a sol·licitar ajut terapèutic malgrat les greus

conseqüències negatives dels trastorns per addiccions, en gran mesura per que prioritzen intervencions per altres condicions co-mòrbides concurrents (com l'ansietat o la depressió), la por a l'estigma social associat a les addiccions, o simplement per que accepten l'addicció com un estil de vida.

Moltes de les intervencions terapèutiques per addiccions comportamentals han estat desenvolupades específicament per a homes, i les dones que demanen ajut per aquests problemes usualment segueixen els mateixos protocols. I malgrat que els estudis clínics han observat similituds entre homes i dones en la gravetat de les addiccions a la línia base (com la rellevància dels símptomes específicament associats a l'addicció, el nivell d'urgència/impulsivitat, i els biaixos cognitius relacionats amb els hàbits addictius), també s'han identificat diferències rellevants (com els símptomes co-mòrbids concurrents amb l'addicció, els trets de personalitat o les estratègies de regulació emocional). Les dades empíriques evidencien que els trastorns per addiccions constitueixen condicions clíniques complexes amb múltiples factors interactuant, essent el sexe dels pacients un factor d'interacció important. Finalment, els estudis de classificació suggereixen l'existència de diferents classes latents (perfils) en homes i dones que reben tractament degut als problemes associats a les addiccions comportamentals.

Un estudi liderat per la Dra. Susana Jiménez-Murcia (Servei de Psiquiatria de l'Hospital Universitari de Bellvitge) i la Dra. Roser Granero-Pérez (Departament de Psicobiologia i Metodologia, Universitat Autònoma de Barcelona) va explorar l'existència de classes latents en una mostra de n=163 dones diagnosticades de trastorn de joc (cobrint un ampli rang d'edats, entre els 20 i els 73 anys), a partir d'un ampli conjunt de variables indicadores/predictores que va incloure sociodemogràfics, trets de personalitat, estat clínic a la línia base (previ a la intervenció) i els resultats de la intervenció (principalment, el risc d'abandonament i recaiguda). Es va escollir la solució de 3-clústers (classes latents) com a l'òptima. C1 va agrupar pacients amb bona progressió durant el tractament (baixa incidència d'abandonament i recaigudes), i es va caracteritzar per incloure la major proporció de dones casades o amb parella estable, nivells socioeconòmics més alts, actives laboralment, amb nivells mitjans de gravetat del trastorn de joc a l'inici, menor gravetat per problemes co-mòrbides a l'inici, major nivell en auto-direcció i menor nivell en evitació del dany. C2 va agrupar les pacients amb mala progressió amb alt risc d'abandonament, i C3 pacients amb mala progressió amb alt risc de recaigudes greus. Aquestes dues classes latents empíriques es varen caracteritzar per incloure una alta proporció de dones soles (solteres i/o sense parella estable), en nivells socioeconòmics mitjà-baix o baix, en situació laboral inactiva, alts nivells de malestar psicològic, nivells elevats en evitació del dany i valors baixos en auto-direcció.

Aquests resultats aporten nova evidència en relació a l'heterogeneïtat de les dones diagnosticades amb addicció comportamental i tractades en unitats hospitalàries especialitzades. És possible identificar diferents grups latents en base als perfils sociodemogràfics i clínics en la línia base, que estan estretament associats a la progressió que s'observa amb els plans terapèutics. Tractaments específics centrats en cada pacient haurien d'incloure estratègies orientades a incrementar l'autoestima, les capacitats de regulació emocional i l'auto-control de les dones amb addicció comportamental, amb les adaptacions que requereixen els perfils més vulnerables degut a l'alt risc d'obtenir una pobre resposta terapèutica.

Roser Granero

Departament de Psicobiologia i Metodologia
Universitat Autònoma de Barcelona
Roser.Granero@uab.cat

Referències

Lara-Huallipe ML, Granero R, Fernández-Aranda F, Gómez-Peña M, Moragas L, del Pino-Gutierrez A, ..., Jiménez-Murcia S. (2022). **Clustering treatment outcomes in women with gambling disorder**. *Journal of Gambling Studies*. <https://doi.org/10.1007/s10899-021-10092-5>.

[View low-bandwidth version](#)